

STYRESAK 49/25

ORIENTERINGER FRA DRIFTEN

Går til

Styrets medlemmer

Styremøte

18. september 2025

Saksbehandler

Avdelingsledere/-ansvarlige m.fl., Lisbeth A. Ås

Saksfremlegg

Under følger orienteringer fra driften i form av punkter samlet under overskriftene fra siste museumsmelding samt våre egne punkter «forretning» og «organisasjonsutvikling»:

Solid kunnskapsproduksjon

- Konservator/avdelingsleder ved Mandal museum sitter i arbeidsgruppa til det nasjonale museumsnettverket Arbeiderkultur og arbeidslivshistorie og har arrangert digitalt seminar om veien til nye forskningsprosjekter.
- Konservator/avdelingsleder ved Mandal museum jobber kontinuerlig med å utvide databasen over industribedrifter fra Mandal og området.
- Konservator/avdelingsleder ved Mandal museum har utvikla ei historisk vandring i Emanuel Vigelands fotspor basert på Emanuels egne upubliserte erindringer og andre lokale primær- og sekundærkilder.
- Kanonmuseet: Igangsetting av ny bildeutstilling i museumsbunkeren. Den eksisterende utstillingen er fra før driftsleders tid og trenger oppgradering. Bildene skal fornyes og suppleres med nye tekster.
- Kanonmuseet: Oppstart av prosjektbeskrivelse for nytt prosjekt i kanonbunker 3 eller 4.

- Gimle Gård: Det innledes til nytt samarbeid med KKG (Kristiansand katedralskole Gimle) angående undervisning i mellomsesong
- Flekkefjord museum: Har produsert sommerutstillingen «Forglemmegei: Kvinner fra Flekkefjord», denne åpnet på Kvinnedagen 8. mars. Utstillingen er et utvalg av ni kvinner fra Flekkefjord, basert på portretter, med støtte-tekst, hefte og foredrag. Utstillingen er åpen i perioden mars-oktober. Utstillingen er relevant for skoleklasser, lag- og foreninger og publikum for øvrig. Utstillingen skal være stilren, tydelig og tilgjengelig for et bredt publikum. Støtte-tekstene til portrettene er presentert på et A3 ark ved siden av portrettet, i tre språk: Norsk, Engelsk og Ukrainsk. Antall besøk: ca. 1.600
- Flekkefjord museum: Avdelingsleder har publisert (internt) et hefte som støtte til sommerutstillingen «Forglemmegei: Kvinner fra Flekkefjord» - en portrett- og foredragsutstilling om ni 'glemte' kvinner fra Flekkefjords historie – fra 1750-1950 tallet. Hver kvinne fikk en 1-side-opplegg om hennes liv og bidrag til Flekkefjord og Norges historie. Heftet er til salgs i museet, og er trykt på tre språk: Norsk, Engelsk og Ukrainsk.
- Flekkefjord museum: Avdelingsleder har produsert en foredragsserie om seks av de ni kvinnene, med bruk av primær og sekundære kilder. Hvert foredrag angår en kvinne fra utstillingen og varer i 45-60 minutter. Foredragene ble avholdt på kveldstid på tirsdager. Programmet for foredragsserien ble produsert og oppdatert i løpet av året, med til sammen over 30 foredrag. Foredragene ble avholdt på norsk.
- Flekkefjord museum: Avdelingsleder og formidler har samlet informasjon og dokumentasjon i støtte av den midlertidige utstillingen «Historiske Brannbiler». Utstillingen er i samarbeid med Flekkefjord brannbilkubb og Flekkefjord kommune, og innebærer fire historiske brannbiler (pensjonerte) fra Flekkefjords brannvesen – inkl. den alle første fra 1935 til 1983. Samtlige var også produsert i Flekkefjord, hovedsakelig fra OC Axelsen og Egenes Brannteknikk. Utstillingen åpnet 1. juni 2026. Antall besøk: ca. 3.000 (juni-september).
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Konservator Ragnhild Bie har levert vitenskapelig artikkel om mønstringssystem og mannskapsmangel i hjemmeflåten 1940–45 til tidsskriftet Maritime perspektiver, og har publisert artikkel om Frigjøringskonvoien 2025 i Norsk Tidsskrift for Sjøvesen.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Konservator Thorunn Lunde har levert artikkel om Setesdalsbanens jernbanebibliotek til Norsk jernbanemuseums årbok.

- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Som et tiltak for å stimulere til skriving gjennom å skjerme forskningstid, har det blitt igangsatt en ordning kalt «Skrivepress», der ansatte som har konkrete skriveprosjekter setter av felles tid hver fredag før lunsj til skriving i form av en digital skrivestue.

Relevant formidling

- Hestmanden skal ha DKS i høst og forventer godt besøk av elever.
- Mandal museum har hatt en god sommersesong. 20 fortellere har bemanna museets fire innganger med aktiviteter og omvisning flere ganger daglig. Juni og juli lå vi godt over 2024-tallene, men i august var det en liten nedgang. Totalt hadde vi 155 besøkende færre sommeren 2024 enn 2025. Nedgangen i august skyldes nok særlig at Hestmanden ikke var i Mandal under Skalldyrfestivalen. Den har gitt oss stor økning i besøket på Ballastbrygga.
- Mandal museum merker stor økning i besøket fra cruisegrupper, både bestilte grupper og enkeltbesøk. Utenom sesong har vi holdt åpent Andorsengårdens hovedhus kl. 11–15 på dager med cruiseanløp. Det har vært positivt, men også utfordrende da tre skip har avlyst anløpene til Mandal kun dagen før ankomst.
- Mandal museum: Utstillinga «Med blick for bilder» i Andorsengårdens økonomibygge åpna 24. juni og trakk mye folk både til åpninga og gjennom sesongen. Vi fikk monteringshjelp fra Sjølingstad Uldvarefabrik og designhjelp fra Vest-Agder-museets designer.
- Mandal museum har lagt ned mye ressurser i feiringa av Emanuel Vigeland's 150-årsjubileum i 2025. Vi har montert og demontert jubileumsutstillinga tre ganger, på visningsstedene Herstøl, Kulturtorvet på Vigeland og på Vigeland hus. Vi har arrangert utstillingsåpning med historisk vandring og Emanuel Vigeland-dag med historisk vandring, glassmaleriverksted og omvisning i jubileumsutstillinga.
- Museumspedagog ved Mandal museum har utvikla et glassmalingsverksted knytta til Emanuel Vigeland-jubileet. Dette har blitt gjennomført flere ganger i sommer med forhåndsreserverte billetter.
- Mandal museum: Konservator/avdelingsleder har utvikla nytt kulturhistorisk foredrag på bestilling fra en familie i Marnardal.
- Mandal museum har vært aktive i planlegging og gjennomføring av Museumsdagen på Lista museum 7. september 2025.
- Museumspedagog ved Mandal museum er invitert til å holde innlegg under SPOR-konferansen i Trøndelag 9. september. SPOR er en årlig møteplass og visningsarena for kulturarvfeltet i DKS. Innlegget er om vinteres KI-opplegg på

Mandal museum.

- Mandal museum har hatt omvisninger for ansatte i Agder fylkeskommune og fra kulturfeltet i alle kommuner i Agder i Andorsenhaven og på Ballastbrygga industrihistoriske senter.
- Mandal museum har tatt imot frivillige fra museet Göteborgs Remfabrik på omvisning på Ballastbrygga industrihistoriske senter. VAM besøkte dette museet under studieturen i 2024 og det var hyggelig å pleie denne kontakten videre.
- I juni hadde Setesdalsbanen tre dager med skole- og barnehagekjøring til Paulen Gård. Der er det aktiviteter som: Natursti, hoppetau, kaste på boks, stylder. Ellers er tanken at barna (sammen med de voksne som er med) skal ha litt «fri lek». I år hadde det vært besøk av 662 barn og voksne fordelt på tre dager.
- Kanonmuseet: Formidling til et bredt spekter av grupper: videregående klasser, pensjonister, barnehager, HV-07, UiA, private firma, ungdomsskoler, speidergrupper, grupper fra Danmark og Sverige, samt besøk av forsvarsminister og andre politikere.
- Tingvatn forminnekpark er i gang med årets DKS (Den kulturelle skolesekken) med «Fra henrettelse til likeverd», som setter fokus på utviklingen av demokratiet i Norge.
- Kristiansand museum: Publikumsansvarlig har tatt skolegrupper som har ønsket å besøke oss.
- Gimle Gård: Publikumsansvarlig og konservator fra fagseksjonen har tatt skolegrupper som har ønsket å besøke Gimle Gård.
- Odderøya museumshavn har gjennomført DKS (Den kulturelle skolesekken) - Båten for alle i mai med over 1300 elever i 5.-7. trinn. Under årets Tall Ships Races ble den historiske forestillingen "Sverre og sjømonstre" gjennomført i Odderøya museumshavn. Arenaleder har vært produsent og formidler ved begge oppleggene.
- Sjølingstad Uldvarefabrik sommerutstilling «Fortellinger fra den forbudte hagen» har vært godt besøkt. I tillegg har ullverkstedet tatt utgangspunkt i disse uønskede artene i norsk natur. Utstillingen står til lørdag 13.september, da holdes det et avslutningsarrangement med fulltegnet verksted med kunstneren Siren Elise Wilhelmsen.
- Flekkefjord museum, vår: Formidler og en midlertidig ansatt gjennomførte bærekraft og håndverkstedsaktiviteter med barnehage og skoleklasser knyttet til kortreist mat. Deltakerne satt poteter i donerte pletter for å ta med hjem. Elevene fikk formidling om potetenes historie i Norge og Flekkefjord, samt den viktig

rolle potetene spiller i fortiden og nåtiden, også under dyr- og sultetidene. Ca. 300 deltakere. Flekkefjord museum tok vare på noen potetpotter, og høstet disse ved skolestart, og leverte potetene til veldedighet.

- Flekkefjord museum, vår: Formidler og en midlertidig ansatt formidlet Flekkefjords håndverkstradisjoner med sløyd/treverksteds aktiviteter med barnehage og skoleklasser. Opplegget kombinerte bærekraft (gjenbruk av kapp) til produksjon av fuglekasser. Deltakerne bygde og malte fuglekasser med miljøvennlig maling, og formidling om fuglene sin rolle i naturen. Ca. 300 deltakere.
- Flekkefjord museum, vår: En midlertidig ansatt organiserte og avholdt kulturhistoriske aktiviteter tre dager i uken gjennom våren (tirsdag, torsdag og lørdag) der kunst og håndverksaktiviteter knyttet til Flekkefjords tradisjoner var i søkelyset. I tillegg har museumsformidler og en midlertidig ansatt, i samarbeid med Flekkefjords skoler og barnehager, gjennomført organiserte aktiviteter. Aktivitetene ble avholdt i museet, og var rettet mot skolebarn uten etter-skole tilbud som idrett, SFO eller Kulturskolen. Tiltaket forsøker å motvirke utenforskap og fremme inkludering i at den er lavterskel: helt gratis, ingen forkunnskap og heller ikke påmelding er nødvendig. Ca. 3.000 deltakere. (pr. september).
- Flekkefjord museum, vår: Skoleklasser i barneskolen, mellomtrinnet, ungdomskolen, videregående og voksenopplæring deltok i omvisning av sommerutstillingen etter avtale med skolen/lærere. I noen tilfeller vil de ha en generell omvisning om alle kvinner, eller fokus på en periode eller tema. Ca. 1600 deltakere.
- Flekkefjord museum, sommer: En midlertidig ansatt organiserte og avholdt kulturhistoriske aktiviteter gjennom sommerferien. Aktivitetene fant sted i museet og var rettet mot skolebarn og barnefamilier, lokale og tilreisende. Ca. 300 deltakere.
- Flekkefjord museum, sommer: En midlertidig ansatt organiserte og avholdt historiske barneaktiviteter gjennom hele sommeren knyttet til VAMs prosjekt «Barnas Museumsreise.» Det ble laget en rebus/quiz/skattejakt på museet med kultur, historisk og gjenstandsoppgaver. Deltakere ble bedre kjent med museet, og utforsket hagen og utstillingene. Ca. 300 deltakere.
- Flekkefjord museum: Avdelingsleder holdt over 20 foredrag om diverse historiske emner, hovedsakelig i forbindelse med sommerutstillingen: «Forglemmegei: Kvinner fra Flekkefjord.» Hvert foredrag var ca. 1 time, med publikumssnitt på

ca. 40. totalt ca. 800 publikum.

- Flekkefjord museum: Avdelingsleder holdt ca. 15 foredrag om andre tema (krigen, sykehuset, Stig Bagge) i forbindelse med andre arrangement, festivaler og for lag og foreninger i Flekkefjord. Ca. 400 publikum.
- Flekkefjord museum: Avdelingsleder, museumsformidler og midlertidig ansatt har i samarbeid med Flekkefjord Brannbilkubb, bistått en midlertidig utstilling av Flekkefjords historiske brannbiler, samt laget et formidlingsopplegg for besøkende og barnehage- og skoleklasser rundt brannvern og industri i Flekkefjord. Ca. 3000 besøkende.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Designer Per Grimsgaard og konservator Jan Egil Hansen mfl. har utviklet den nye utstillingen om sørlandsk plastbåtproduksjon som ble foråpnet under Tall Ships Races i slutten av juli.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Fellestiltaket «Barnas museumsreise» har vært vellykket. Flere familier har besøkt alle museets elleve avdelinger i sommer.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Vest-Agder-museet er representert med verksted på Kulturtankens nasjonale arena for kulturarv i Den kulturelle skolesekken, SPOR, på Stiklestad i september.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Det årlige fellesarrangementet Den store museumsdagen ble gjennomført med varierte aktiviteter og bidrag fra avdelingene.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Plastbåtregattaen i Kristiansand 31. august var en suksess med ca. 1600 besøkende. 18 båter stilte til start i regattaen, fire båter var utstilt på vannet og tre båter på land.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Formidlingsserien #farligegjenstander er videreført etter sommeren.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Ansatte i seksjon for forskning, formidling og forvaltning har holdt foredrag og gitt omvisninger i en rekke ulike sammenhenger, også under det årlige fellesarrangementet Den store museumsdagen på Lista 7. september.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Seksjonsleder Thomas V.H. Hagen ledet to panelsamtaler under Arendalsuka, som begge kretset rundt temaene historiebruk og ulike historiefortellende sjangre med utgangspunkt i en ny roman om Arendalskraket i 1886.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Det Cultiva-støttede prosjektet «Mitt museum», et samarbeid med PwC, skal gi viktig innsikt om nærmere angitte

brukergrupper av det kommende museet. Aktivitetene er i full gang, og bidrar til å gi synlighet og skape forventninger til nytt museum.

Helhetlig samlingsutvikling

- Konservator/avdelingsleder ved Mandal museum har registrert 32 nye gjenstander første uka i september 2025.
- Kristiansand museum og Gimle Gård: Det har hatt fokus på inneklimate, rengjøring og ivaretagelse. Gjenstandskonservator og renholder reiser i november til Elverum for å lære med om renhold av gjenstander.
- Gimle Gård: Driftsleder jobber med inneklimate i form av å finne ny avfukter til kjeller. I tillegg arbeides det med å få frem flere gjenstander fra samlingen til Gimle Gård på display.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: 2700 nye objekter er registrert i Primus; de tre registratorene i hurtigregistreringsprosjektet (april–oktober) står for ca. 1600 av dem; i alt er 41 000 objekter registrert i Primus.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Agderbilder har fått ett nytt medlem – Finsland historielag. De har allerede bidratt med 3500 nye bilder til databasen.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Store mengder foto som er tatt inn tidligere ligger i pipeline for registrering, digitalisering og pakking. For tida gjennomgår en større fotosamling ved Sjølingstad Uldvarefabrik som snart er ferdig digitalisert.
- Arkivar Line Fransisca Hansen, ansatt i seks måneders prosjektstilling, skal utarbeide rutiner for inntak og håndtering av privatarkiv i Vest-Agder-museet. Vi er i ferd med å ta i bruk Asta for registrering av arkiv, med mulighet for publisering i Arkivportalen
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Arbeidet med å organisere et fagbibliotek er iverksatt. Et biblioteksystem vil tas i bruk for å registrere bøker i en felles bokdatabase, som på sikt vil bli til nytte for hele museet.

Trygg ivaretagelse

- Hestmanden har startet prosjektering av større vedlikeholdsarbeider på tredekket. Det er også søkt midler til prosjektet.
- Hestmanden er i god gang med planlagt teknisk vedlikehold som skal skje gjennom vinteren.
- Mandal museum: Hovedstrømtavle i Andorsengårdens hovedhus er bytta.

- Mandal museum samarbeider med Lindesnes kommune om istandsettings- og sikringsprosjekter i Andorsengården.
- Mandal museum har jobba mye gjennom sommeren med vedlikehold av innbruddsalarmsystemene for at de hele tiden skulle være fullt operativt.
- På Setesdalsbanen er det stort fokus på vedlikehold av bygg. I år er det påbegynt restaurering av Lillebu. Det er også montert takrenner på Vognhallen.
- Kanonmuseet: Kamera installert i motorrommet i museumsbunkeren samt ekstra kamera i kanontårnet. Eksisterende kamera er justert for bedre vinkler. Alarm er oppgradert slik at den kan styres via telefon.
- Kanonhallen har fått et nytt strøk maling, utebenker er vasket og beiset. Alle infoskilt ute har fått ny folie.
- Kristiansand museum: Det jobbes med å ferdigstille Årestua.
- Kristiansand museum har et relativt stort etterslep her, og ved å jobbe annerledes med bygningsvern der konservator er med å styrke håndverkerne, vil man ha et større og bedre fokus på gjennomføring.
- Gimle Gård: Vinduene skal byttes litt etter litt på Gimle Gård, dette er noe som er særdeles nødvendig på enkelte vinkler av huset da de er særlig værutsatt.
- Odderøya museumshavn: Steinbrygga i lille Nodeviga i Odderøya museumshavn ble utbedret i mai og ny avgrensningslense ble montert i sjøen. Det ble gjennomført internkontroll i Odderøya museumshavn i september og det er bestilt utbedring av alle avvik.
- Sjølingstad Uldvarefabrik jobber videre med verdiskapningsprosjektet som omhandler bærekraft, ny teknologi og sirkulærøkonomi. Museet har mottatt dispensasjon fra fylket om innsetting av varmepumper, og oppstart med installering starter i august.
- Sjølingstad Uldvarefabrik ansatte i august en ny teknisk drifts- og produksjonsmedarbeider. Vedkommende har kommet godt inn i rutinene.
- Sjølingstad Uldvarefabrik fikk tilsagn over Statsbudsjettets post 77 på verdiskapning, og varmepumper er kjøpt inn og installeres disse ukene. Det regnes med å få drift i dem allerede i oktober. Utfordringen videre med utfasing av oljekjele og innkjøp av elkjele ligger i selve driften og strøminntak. Det er nå inngått en avtale med Glitre energi om oppgradering av trafo, som kommer på rundt 900 000,-. Denne vil trolig ikke stå ferdig før august 2026. I mellomtiden vil museet kjøpe inn og installere kjele slik at alt blir klart til drift.
- Flekkefjord museum – Flekkefjordsskøyta MS Solstrand. Under vedlikehold ved det Norske Fiskefartøyvernsenteret ble det oppdaget at hovedmasten til MS

Solstrand var gjennområtten, og utgjorde en stor fare for både passasjerer, mannskap og båtens sjødyktighet. Museet vedtok å avlyse sommersesongens drift og bestilte en ny mast til montering. Den nye masten er nå slipt, smurt og lakkert og monteres innen september 2025. Masten er fullfinansiert av et spleiselag bestående av Flekkefjord kommune, Flekkefjord Sparebank, AMV og Impetus. Flekkefjord kommune eier, mens Flekkefjord museum har ansvar for drift. Fiskeriet, båtbyggeri og det maritimt er viktige deler av Flekkefjords nærings, kulturelle, industri og sosialhistorie. MS Solstrand, nå istandsatt og reparert, står for et stort formidlingspotensial om museet får menneskelige ressurser nok til drift.

- Flekkefjord museum – Christopher Beers Hus: 1. Måle og dokumenter temperatur og fuktighet i huset. Utført 2024-2025. 2: Kartlegge insekt og muggomfang, samt rust og fuktighetsskader på gjenstandene. Utført 2024-2025. 3: Sanering av gjenstandene for mugg, sanering av gjenstandene (ovnene) for rust. Utført 2025. 4: Installasjon og kalibrering av elektriske varmeelementene i de historiske (og uerstattelige) ovner, med fokus på statueovnen «Fortuna» fra Næs Jernverk (1820), uten fysisk inngrep i selve ovnene. Utført høsten 2025. 5: Oppvarmingssystemet skal styres etter både temperatur og fuktighet, er helautomatisert og kan fjernstyres via APP. Kalibrering vil sørge for sikker oppvarming uten brannfare eller fysiske endringer eller skader til ovnene. Målet er med å stabilisere temperatur og fuktighet vil både minke og kontrolleres muggdannelse og borebilleinfestasjonen, samt hindre rustdannelse på de klassiske ovnene. I tillegg vil ovnene stå som effektive varmekilder i huset, og tillate utvidet bruk av huset i omvisninger og formidling. Flekkefjord kommune eier bygget og i senere år har visst mer interesse i vedlikehold og formidling av bygget og dets historie.
- Flekkefjord museum i samarbeid med Flekkefjord Brannbilklubb, Flekkefjord kommune og Flekkefjords Brannvesenet har sikret lagring og utstillingsplass til den samlede sett av Flekkefjords pensjonerte brannbiler. Alle brannbiler i samlingen har både tjenestegjort i Flekkefjord og var produsert i Flekkefjord.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: 5900 objekter er nå plassert inn på det nye magasinet (ARK).
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Gjenstandskonservator har ledet arbeidet med konservering av tre smijernsovner ved Flekkefjord museum; to ovner gjenstår.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Museumstekniker har bistått i å

legge never og torv på taket av Årestua ved Kristiansand museum.

Aktiv samhandling

- Hestmanden har gjennomført seks ukers tokt til Storbritannia, hvor mannskapet i all hovedsak var frivillige fra Hestmandens venneforening.
- Mandal museum har samarbeida med Herstøl-laget om utstillinga «Emanuel Vigeland 150 år».
- Mandal museum har samarbeida med Mandals Trebåt og Motorforening og Sjølingstad Uldvarefabrik om markedsføring og tilrettelegging for turer med veteranbuss mellom Ballastbrygga, Andorsengården og Sjølingstad Uldvarefabrik i sommer.
- Mandal museum samarbeider kontinuerlig med Mandals Trebåt og Motorforening og Marna Motor AS om drift og aktiviteter på Ballastbrygga industrihistoriske senter.
- Museumspedagog ved Mandal museum er styremedlem i Museumsforbundets Seksjon for formidling. Hun deltar på møter og arrangerer seminarer gjennom året.
- Mandal museum samarbeider tett med Visit Lindesnes, Cruise Sørlandet, Visit Sørlandet m.fl.
- På Setesdalsbanen er det et tett samarbeid mellom ansatte og Setesdalsbanens Venneforening og kjøring i helger foregår på frivillig basis.
- Kanonmuseet: Ny venneforening stiftet med eget organisasjonsnummer. Den består av mange av de samme personene som tidligere, men med ny organisering.
- Kanonmuseet: Dugnadsgjengen har bidratt til å flytte en mindre kanon (4 cm Flak) inn i publikumsbygget. Denne har blitt svært godt mottatt av publikum og vist stor interesse.
- Kanonmuseet: Arenaleder, driftsleder og avdelingsleder besøkte Hanstholm museum for å pleie samarbeidet med deres gode venner der. Hanstholm er viktige ambassadører for museet og sender mange besøkende hit. For førstegangsreisende arealeder og avdelingsleder var det svært lærerikt å se hvordan utstillinger og bygninger var utformet. De ble også invitert til Thisted museum, som er et imponerende museum med svært gjennomført design i utstillingene.
- Tingvatn fornminnepark var presentert av prosjektleder på seminar Midgaard talks på Borre med foredrag om folkevandringstiden.
- Tingvatn fornminnepark har deltatt i prosjekt "Alle med- sommer i Hægebostad" i regi av Hægebostad Frivillighetssentral.
- Tingvatn fornminnepark var valglokasjon for Stortingsvalget i Hægebostad.
- Publikumsansvarlig har vært i dialog med kirkens bymisjon angående å lage varer i treverk for salg i museumsbutikken, og samtidig lage/fikse utemøbler.
- Kristiansand museum og Gimle Gård: Det er dialog med Blå Kors Ferie om et opplegg sammen på begge museer i høst- vinter og påskeferie.

- Odderøya museumshavn har et tett samarbeid med alle aktørene i Nodeviga (Blaud (Badstue), Kristiansand kajakkklubb og Kristiansand orlogsforening). Blaud, kajakkklubben og Odderøya museumshavn ser sammen på løsninger for å gjøre publikumsopplevelsen i lille Nodeviga bedre (sykkelstativ, belysning og brygger).
- Sjølingstad Uldvarefabrik har kjørt en prøveproduksjon i filten på en type ullemballasje i stedet for type bobleplast med firmaet Artwraps AS. Dette kalles bobleull. Dette var vellykket. I tillegg produseres det en prototype ullfilt til badstuluer for et annet firma. Det er stor pågang på filtemaskinen vår da trenden er gjenbruk og kortreist.
- Sjølingstad Uldvarefabrik har et spennende samarbeid med Nordfjordull med veving av stoffer av spælsau. Det er til nå vevd to stykker a 25 meter med toskaft, et med fiskebein og neste blir to stykker sateng med etterbehandling. Nordfjordull samarbeider igjen med designere for å fremme bruk av norsk ull og holdbare og bærekraftige kvaliteter.
- Sjølingstad Uldvarefabrik ved avdelingsleder, deltok på TICCIIH (International committee for the conservation of the industrial heritage) seminar i Kiruna. Lærerikt og oppbyggende, men samtidig kostbart. VAM vurderer medlemskap i TICCIIH Norge, som igjen har en internasjonal link.
- Flekkefjord museum: Flekkefjords Historielag, Flekkefjords Pensjonistklubb, Revmatikerforening, LHL og Ukrainske flyktninger steker vafler for deltakere i etter-skoleaktiviteter/Håndverksted på tirsdager, onsdager og torsdager. Ca. 1000 dugnadstimer.
- Flekkefjord museum: Flekkefjord Hagelag vil «adoptere» museumshagen, og tilbakeføre hagen etter designen fra 1980-tallet. Hagen var lagt ned av den botaniske hagen ved UiA.
- Flekkefjord museum: Flekkefjord Pensjonistklubb bruker Flekkefjord museum til sine fellesmøter og aktiviteter 2 ganger i måneden.
- Flekkefjord museum: Ukrainske flyktninger bruker Flekkefjord museum til språk kafe og møteplass hver uke.
- Flekkefjord museum: Flekkefjord Historielag bruker Flekkefjord museum til sine møter, årsmøter og foredrag 1-2 ganger i måneden.
- Flekkefjord museum: Flekkefjord Revmatikerforening bruker museet til sine ukentlige møter og aktiviteter.
- Flekkefjord museum: Flekkefjord Sparebanks Pensjonister bruker museet til sine månedlige møter.
- Flekkefjord museum: Museet er partner i Smaabyen Flekkefjords årlige festival «Smaabyfestivalen» i juni.
- Flekkefjord museum er partner med Flekkefjords Turnforening i Flekkefjords årlig Laksefestival.

- Flekkefjord museum: Museet er partner med Flekkefjord Brannbilkubb og bistår klubben i å stille ut og formidle klubbens samling med 4 brannbiler som var bygd i og tjenestegjort i Flekkefjord. Samling er komplett med alle brannbiler fra 1935 til presens. Brannbilklubben har jobbet i 15 år med restaurering av disse brannbilene. Samling er unik i Norge. Brannbilkubben bruker utstillingslokalet til møter og restaureringsarbeid hver uke.
- Flekkefjord museum: Museet, i lag med Flekkefjord Brannbilkubb, er partnere med Flekkefjords Brannvesenet i organisering og gjennomføring av «Åpen Brannstasjonen» i september.
- Flekkefjord museum: Museet, i lag med Flekkefjord Brannbilkubb, er partnere med Flekkefjords Brannvesen i organisering og gjennomføring av «Åpen Brannstasjonen» i september.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Frigjøringskonvoien 2025 er overstått, og det planlegges for en tur til den norske ambassadøren i London for å takke av det store frivillige apparatet senere i høst.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning har bistått flere ubemannede museer med råd og dåd; en befaring ble nylig gjennomført til Hægeland sogelag, Byremo bygdetun og Det gamle posthuset i Konsmo.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning bisto flere avdelinger med utstillinger og materiell til sommersesongen.
- I tilknytning til arbeidet med det nye museet i Nodeviga, er det etablert flere arbeidsgrupper. Arbeidsgruppen som har ansvar for utstillingene, er i gang med sitt planleggingsarbeid. I løpet av høsten vil det bli laget en konseptskisse for alle fire utstillingene. Sondering av aktuelle eksterne samarbeidspartnere er i gang.

Organisasjonsutvikling

- Hestmanden er i gang med ansettelsesprosess for flere stillinger for å komplettere organisasjonen.
- Mandal museum har avdelingsleder i 100 % stilling og museumspedagog i 60 % stilling. Det er stort press på ressursene, og krevende særlig å innfri krav og ønsker om ansattes deltagelse utenom ordinær arbeidstid. Behovet for økt stillingsressurs er stort, og vi søker økte tilskudd der det er mulig.
- Etter endt HMS-runde på Kristiansand museum revideres kontorfasilitetene og hvor man sitter i hovedbygget i forhold til egen effektivitet. Dette er i begynner stadiet.
- Gimle Gård: Styret i stiftelsen har vært på studietur, og har dermed frontet et forslag om at Gimle Gård kan leies ut til velser. Dette har og er fortsatt oppe hos fagseksjonen da det er viktig å forankre om dette er i henhold til testamentet, i tillegg har publikumsansvarlig og driftsansvarlig planlagt å en "test-vielse" via en forespørsel som kom i sommer fra en samarbeidspartner fra Universitetet i Agder.

- Flekkefjord museum: Museet vil møte store utfordringer i 2026 knyttet til økonomiske og menneskelige ressurser om fremgangen de siste 3 årene vil fortsette. Publikumbillettet er basert på engangsmidler, prosjekt midler og gaver, og er ikke bærekraftig. Prosjektene i perioden 2023-2025 viser stor potensialet for museet – både for publikumsengasjement, støtte og renomme i lokalsamfunnet. Museet spiller en økende viktig rolle i hverdags og kulturlivet i byen. Formidling, organisasjonsutvikling og publikumbillett må reduseres om ressursene forblir uendret. Besøktall knyttet til formidling, aktiviteter og åpenmøteplass er ikke bærekraftig etter dagens antall faste stillinger og økonomiske rammer. Uten flere ressurser (stillinger og tilskudd) forventes det at bruker/besøk/deltakertallene vil av nødvendighet reduseres med over 50% i løpet av 2026 – fra 17.000 til 7.500.
- Flekkefjord museum: Museet har ansatt en person i en prosjektstilling knyttet til Håndverksted og lavterskel kunst, og håndverksaktiviteter. Vedkommende er ansatt i en midlertidig stilling frem til 31.12.2025. Det er uklart om stillingen/prosjektet vil forlenges.
- Flekkefjord museum: I 2023-2025 hadde museet tett samarbeid med NAV-Lister med utplassering av språk- og arbeidspraksisplasser. Flekkefjord museum var vert til 4 deltakere i perioden. Samarbeid med NAV-Lister er nå avsluttet.
- Det lyses ut etter 2 stillinger ved Hestmanden nå i september og ytterligere 1 til neste år. Man har også startet arbeidet med å finne ny avdelingsleder til Setesdalsbanen, da nåværende vil gå ut pensjon april neste år. Man er i slutfasen for innkjøp av HRM-system (personalsystem) som også skal dekke behovet for pulsmålinger. 3 anbud innhentet.
- Nye rutiner for igangsetting av utstillingsprosjekter og andre utviklingsprosjekter er innført, for å sikre kvalitetsfokus og god samhandling mellom avdelingene og seksjon for forskning, formidling og forvaltning.

Forretning

- Hestmanden har hatt god utvikling i museumsbutikken og har solgt mye varer sammenlignet med tidligere år.
- Hestmanden har gjennom prosjektet «Frigjøringskonvoien 2025» samlet inn midler for å finansiere seilas i 2025.
- Hestmanden har hatt rekordmange besøkende i år – over 25.000.
- Mandal museum har opplevd økning i egeninntjeningen sommersesongen 2025, til tross for en liten nedgang i besøket. Etter møte om regnskapstall har vi ommøblert butikk med mål om økt salg. Bestilte grupper og foredrag utgjør en inntekt for Mandal museum gjennom året.
- På Setesdalsbanen har alle ordinære kjøringer (onsdag, lørdag og søndag) vært utsolgt. Det legges ut 80 billetter til onsdagskjøringen og 140 billetter til lørdag og søndag. I tillegg er det 10 «frie» billetter som kan kjøpes i billettluke på Grovane

stasjon. I kafeen på Grovane stasjon og kiosken på Røyknes stasjon har salget vært veldig bra, høyere enn tidligere år. Det har vært salg av pølser og hamburgere tre søndager på Røyknes stasjon. Når det gjelder Cruise-turister kjøper de også mer enn tidligere år.

- Kanonmuseet: Butikken har tatt inn produkter man vet selger godt fra tidligere år. Det har vært testet ut nye produkter som har solgt bra (bl.a. magneter og emaljekrus). Det har også vært noe salg fra butikkprosjektet. For neste år vil sortimentet utvides med flere varianter av produktene som man vet selger, som magneter og flere farger av t-skjorter.
- Kristiansand museum: Cruisetrafikken har sunket betraktelig i mai, juni og juli (med 4000 færre gjester) men den har økt med 800 i august, og vil være på over fjorårets tall i september. Det er tatt grep på butikken inne og fortsetter med dette for å øke egeninntjening etter endt sesong.
- Gimle Gård har lavere egeninntjening så langt i år enn tidligere år, derfor må foreslåtte grep som booking av vielse og andre arrangementer økes. Det initieres av publikumsansvarlig en workshop for 2026 der man ser hvor det kan sette inn foredrag fra interne ansatte for å så å kunne øke både interesse og bunnlinje. Det planlegges også et samarbeid med teaterstudentene som har vært med på "Levende museum" på Kristiansand museum, om å sette opp et spill rundt allehelgen, og før jul.
- Odderøya museumshavn oppdaterte kaféen og butikken før årets sesong og har økt egeninntjeningen betraktelig. Det har også vært en økning i besøkstall, mye pga. årets Tall Ships Races der det var ca. 4400 besøkende innom på tre dager. Årets regatta og åpning av bryggeanlegget hadde over 1600 besøkende. Det tilbys ikke innendørs utstilling lengre da fokuset har vært på aktiviteter for barn. Arenaleder arbeider med å videreutvikle disse aktivitetene og holder åpent hele høstferien i år. Nytt for i år er at Odderøya museumshavn tilbyr en unik vaffelmeny og ordentlig barista kaffe. Her jobbes det med å se på løsninger som kan øke egeninntjeningen og som kanskje kan overføres til andre avdelinger, ikke minst til det nye museet.
- Lista museum arrangerte den store museumsdagen 2025 i september på Nordberg fort. Det var blant annet aktiviteter for barn, foredrag om andre verdenskrig, åpne utstillinger og demonstrasjoner av gjenstander fra museets samlingsforvaltning. Arrangementet var et samarbeid mellom flere avdelinger i Vest-Agder-museet, og hadde ca. 500 besøkende.
- Sjølingstad Uldvarefabrik sydde opp en del småvarer fra rester av vevde produkter

før sommeren, alt dette har blitt solgt ut. Det fortsettes med egenutviklede varer, samt at det tas inn flere syrelaterte salgsvarer i butikken. Slike varer tas gjerne inn fra små spesialagenturer som eks «Visible mending».

- Sjølingstad Uldvarefabrik har sammen med «Innaskjærs kystopplevelser» tilbudt kjøring av veteranbusstur til gjester alle lørdagene i juli. Dette var veldig populært, og museet hadde stadig fylt opp omvisningene.
- Flekkefjord museum: 2024 var et rekordår med over 15.000 unike besøk, og over 17.000 brukere som deltok i 1 eller flere aktiviteter per besøk.
- Flekkefjord museum: 2025 er per dags dato en rekord år (år etter år) med 13.000 unike besøk, og 18.000 brukere som deltok i 1 eller flere aktiviteter per besøk. Vi forventer at besøkstall for 2025 skal nå mellom 17.000-20.000 unike besøk innen slutten av desember.
- Flekkefjord museum: Sommersesongen 2025 var en rekordsommer, med over 7.000 besøk i sesongen.
- Flekkefjord museum: Billettsalg er nå en 10-dobling av 2022, og utgjør ca. 100.000 kr. i inntekter, med en betraktelig økning i utgifter knyttet til lønn og overtid. Butikksalg/kafedrift (kaffe, is, suvenirer og bøker) derimot er mye lavere enn budsjetterte. Museets satsingsområde i perioden 2023-2025 har vært å øke deltakere, brukere og publikum og dermed billettsalg. Det har vi lyktes med. Utfordringer knyttet til butikksalg/kafedrift er store med tanke på at Krambua har ikke innlagt vann og avløp, og som butikk/kafelokale er lite og ikke i et høyt trafikkert område. Utvalg av bøker og suvenirer er begrenset i at: 1: Vi har ikke bøker eller suvenirer som er knyttet til Flekkefjord, og 2: At bøker o.l. er skrevet kun på norsk.
- Flekkefjord museum: Flekkefjord museum satser på 'skuldersesongen,' altså å øke brukere og besøk utenom sommersesongen. Sommersesongen er fortsatt den perioden med flest besøk, men gjennomsnittsbesøk per måned fra januar-september er nå på 1.500, kontra 600 per måned januar-september i 2022. Besøk er nå nærmest tre-delt mellom formell formidling av skoleklasser, foredrag, åpen møteplass og utstilling, og håndverksted/kulturhistoriske aktiviteter.
- Flekkefjord museum: Eksternfinansiering går fremover. For 2025 har Flekkefjord kommune bevilget 347.500 kr. med tilsvarende 200.000 kr i midler fra AFK (til sammen 547.500 kr.) i øremerkede tilskudd til Håndverksted og fritidsaktiviteter for barn og unge. Disse midler går hovedsakelig til lønn for aktivitetene.
- Flekkefjord museum: Sponsor/gaver til Flekkefjord museum fortsetter i 2025 med midler fra flere kilder, til sammen 868.000 kr. til Brannbilutstilling, Masta til

Solstrand og Håndverksted. Kombinert med AFK og Flekkefjord kommunens ekstra tilskudd: 1.415.500 i øremerkede prosjektmidler for 2025.

- Flekkefjord museum: Flekkefjord museum har 400.000 i øremerkede AFK «Kystkultur» midler for MS Solstrand i 2025, og 200.000 kr. i 2026. Prosjektet kan fornyes i 2027-2028 med 200.000 per år. I og med at MS Solstrand ikke var i drift i 2025, overføres disse midler til 2026, og prosjektet forlenges til 2029, med muligheter for forlengelse.
- Flekkefjord museum: Flekkefjord museum har søkt og fikk 40.000 øremerkede kr. fra Sparebanken Sør for sommerutstillingen «Forglemmegei: Kvinner fra Flekkefjord.»
- Flekkefjord museum: Flekkefjord museum har søkt SR-Stiftelsen for, og fikk 38.000 kr. i øremerkede midler for barneaktiviteter under «For Alle.»
- Flekkefjord museum: Har søkt, i lag med Frivilligsentralen, Fortidsminneforening, Brannbilklubben, m.fl. i løpet av høsten nærmere 3.000.000 i øremerkede midler fra div. fond, stiftelser. Ny søknadsrunde begynner oktober, med frist i begynnelsen av november. Der skal Christopher Beers Hus og MS Solstrand stå som prioritet.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Sommermånedene juni og juli viser en nedgang i besøket på 11,6 % sammenlignet med 2024. Totalt sett er besøket hittil i år (102 000) høyere enn i fjor, men dette skyldes Hestmandens seilas og svært høye besøkstall.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Odderøya museumshavn har over tredoblet besøket grunnet endring av konsept og åpning av nytt bryggeanlegg.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Prosjektet med felles årskort med Aust-Agder museum og arkiv er satt i gang, med forventet lansering 1. november.

Forslag til vedtak

Styret tar saken til orientering.